

A door het jaar 13°
2 juli 2023
Maria Assumpta

Eerste lezing (2 Koningen 4,8-11.14-16a)
Uit het tweede boek der Koningen

Geregeld kwam de profeet Elisa in Sunem.
Hij was er altijd welkom bij een welgestelde dame,
die erop stond dat hij bij haar en haar man ging eten.
Elisa ging graag op haar aanbod in.
En de dame zegde tot haar man:
'Het is duidelijk dat die gast van ons een heilige man is.
Zouden we op het platte dak van ons huis niet een kleine kamer voor hem metselen,
met een bed, een tafel, een stoel en een lamp?
Als hij dan in onze stad komt kan hij bij ons logeren.'
Toen Elisa dan ook een volgende keer langs kwam
kon hij de nieuwe kamer betrekken en er gaan rusten.
Elisa wilde uit dankbaarheid iets terug doen.
En hij vroeg aan Gechazi, zijn knecht:
'Wat zouden we kunnen doen?'
Gechazi zegde:
'Zij heeft geen kinderen, Heer,
en haar man is al oud.
Het is haar groot verdriet.'
Elisa zei: 'Roep haar.'
Zij kwam en bleef in de deuropening staat.
En Elisa zegde haar: 'volgend jaar rond deze tijd
zul je een zoontje in je armen kunnen drukken.'

Tweede lezing (Romeinen 6,3-4.8-11)
Uit de brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Rome

Zusters en broeders,
toen wij gedoopt werden
werden wij verbonden met Jezus Christus.
Zo delen wij in zijn dood en zijn begrafenis.
Maar zo kregen we ook een nieuwe toekomst,
omdat we ook delen in het nieuwe leven dat Jezus heeft ontvangen
door de kracht van zijn Vader.

We zijn dus samen met Christus gestorven.
Maar omdat we weten dat in zijn nieuw leven de dood geen vat meer heeft op hem,
mogen wij geloven dat ook wij met hem zullen blijven leven.
En in zijn sterven heeft Christus voor goed afgerekend met de zonden van de mens.
Zijn nieuwe leven staat heel en al in dienst van God.
Laat het jullie dus duidelijk zijn:
jullie zijn dood voor de zonde,
en leven helemaal voor God.

Evangelie (Matteüs 10,37-42)
Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Matteüs

Eens zegde Jezus tot zijn leerlingen:

'Als je meer van je vader en je moeder houdt, dan van mij,
kun je mij niet volgen.
Ook als je meer van je zoon of je dochter houdt, dan van mij,
kun je mij niet volgen.
Ja, om mij te volgen moet je een kruis opnemen,
anders gaat het niet.
Wie zich vastklampt aan zijn leven, zal verliezer zijn.
Maar wie zijn leven loslaat om mij te volgen,
zal winnaar zijn.

En als de mensen jullie als mijn volgelingen goed onthalen,
is het zoveel als onthaalden ze mij.
Meer nog: ze onthalen Hem, die mij gezonden heeft.
Want al wie een boodschapper van God ontvangt,
zal met hetzelfde beloond worden als die boodschapper.
En al wie een rechtvaardig mens ontvangt,
zal als een rechtvaardig mens behandeld worden.
Ja, zelfs een beker koud water,
die je geeft aan een eenvoudige mens, die mij volgt,
zal zeker niet onbeloond blijven.'

Homilie

Z en B,

Het verhaal dat we als eerste lezing te horen kregen vandaag is in zijn eenvoud een pracht van een verhaal.

Je kunt het zo voor je ogen zien gebeuren.

De profeet Elisa, die regelmatig op zending ging doorheen Israël, kwam ook geregeld in het stadje Sunem.

Hij probeerde zijn reis steeds zo te schikken dat hij er even verwijlen kon. Want dat lukte in Sunem bijzonder goed. Sunem betekent niet voor niets 'dubbele rustplaats'.

Er was daar een welgestelde dame, die een boontje voor hem had, en hem graag aan haar tafel nodigde, wanneer hij weer eens op doorreis was.

Na zekere tijd zegde ze tot haar man: 'Wat zou je ervan denken als wij hier op ons dak een kamertje voor Elisa bouwden, dan kan hij hier niet alleen komen eten, maar hier ook de nacht doorbrengen.'

En gezien geld voor hen geen probleem was, werd het plan uitgevoerd.

Het kamertje kwam er, en bij zijn volgende bezoek nam Elisa er zijn intrek in.

Maar na een paar keren voelde hij zich wel een beetje gegeneerd.

'Wat zouden wij haar kunnen terugdoen, als dank?' vroeg hij aan Gehazi, zijn knecht.

Die had blijkbaar een goede neus om te voelen waarmee je mensen kon plezieren.

En hij zei: 'Je merkt toch dat het hen zwaar valt nog altijd geen kinderen te hebben.'

Nu moet je weten dat dit in Israël een zeer groot gemis was, omdat men, wanneer men niet voor nageslacht zorgde, niet de belofte hielp waarmaken, die God ooit aan Abraham had gedaan: 'ik zal een groot volk van je maken.'

Elisa vond het een pracht van een idee. Hij riep de vrouw, en zegde haar: 'volgend jaar, als ik terugkom zal je een zoontje hebben.'

En daar stopt de lezing in de liturgie.

Jammer wel, want de rest van het verhaal maakt het levensechter.

Want de reactie van de vrouw kwam immers noch min noch meer neer op: 'Je moet me niet voor de zot houden.'

Ze geloofde het niet. Ja, hoe zouden we zelf zijn?

Maar – en zo eindigt het verhaal - de vrouw wérd zwanger en precies een jaar later baarde ze een zoon, zoals Elisa het voorspeld had.

Een mooi verhaal over gastvrijheid, en dankbaarheid, en fijngevoeligheid. Alleen bij dat laatste fronsen we waarschijnlijk het voorhoofd. Is dat geloofwaardig? Zou Elisa er echt in gelukt zijn om haar uit haar kinderloosheid te verlossen?

Deze belofte wordt nochtans meer dan eens uitgesproken in het oude en het nieuwe testament.

Zo gebeurde het met Sara, de vrouw van Abraham, Rebecca, de vrouw van Isaac, Hanna, de moeder van Samuël, en ook met Maria, de moeder van Jezus, en met Elisabeth, de moeder van Johannes de Doper. En nog meer anderen.

En als in de bijbel een woord of een gebeuren meerdere keren voorkomt, dan heeft dat gegarandeerd een diepere betekenis. Dan moet je die betekenis niet zoeken in de letterlijke afloop ervan, maar in de diepere zin die eronder schuil gaat.

Op alle plaatsen nu waar de belofte gedaan wordt dat een vrouw tegen alle verwachtingen in nog moeder zal worden, is de eigenlijke boodschap: 'Ook al vind je jezelf nutteloos en overbodig, ook al ben je klein en onbeduidend, wanhoop niet. Ook jij hebt een plaats in het plan van God met zijn mensen. Ook jij kunt vruchtbaar zijn.'

En het is ook opvallend – zoals hier in het verhaal van Elisa en de vrouw van Sunem – dat deze belofte gekoppeld wordt aan gastvrijheid.

Degene, die de belofte doet, verschijnt als vreemde in het leven, maar wordt met open armen ontvangen, wordt niet doorgezonden, wordt welkom geheten.

En daarin ligt de kiem van de vruchtbaarheid: je open stellen voor wat je overkomt. Als je je niet afwendt van wat het leven je brengt, als je je niet afwendt van mensen die je pad kruisen, die onaangekondigd je leven binnenkomen, dan ontstaan nieuwe kansen, dan begint nieuwe toekomst.

Daarom wellicht staat ook meerdere malen in de wet van Mozes: 'Je mag een vreemdeling niet afwijzen, je moet hem beminnen zoals jezelf, want je bent zelf vreemdeling geweest in Egypte.'

Het is vanuit dat woord dat acht jaar geleden de toenmalige Duitse bondskanselier Angela Merkel haar bekende uitspraak deed: 'Wir schaffen dass.'

Ze was de dochter van een protestantse dominee en zeer gelovig.

De Bijbelse boodschap was het richtsnoer van haar leven en haar politiek engagement. Van daaruit nam ze het op voor de vluchtelingen.

En wanneer ze vanuit de oppositie toegeworpen kreeg dat de Islam onze cultuur aan het overspoelen was, en dat ze onze christelijke waarden zouden kapot maken, antwoordde ze: 'We hebben niet te veel Islam, maar te weinig christendom.'

De manier waarop heden ten dage in Europa omgegaan wordt met mensen op de vlucht moet ons, christenen serieuze vragen doen stellen.

Kunnen wij nog beweren dat onze Europese cultuur gedragen wordt door de waarden van het christendom?

Beantwoorden wij aan Gods droom van liefde en zorg voor alle mensen, van vrede en geluk voor iedereen als wij het laten gebeuren dat duizenden in de Middellandse Zee de dood moeten vinden, dat zovelen de nacht op straat moeten doorbrengen, dat we protesteren wanneer hen in onze buurt een opvangplaats wordt aangeboden?

Dit gaat fundamenteel in tegen het Bijbelse gebod van gastvrijheid. Dit leidt niet tot nieuwe toekomst, tot nieuw leven, maar tot wanhoop en dood.

En dat mogen we 'in Gods naam' niet laten gebeuren.

Pierre Breyne

Wie wil reageren op deze homilie, kan dit doen via e-mail: pierre.breyne@outlook.com En daar krijg je een antwoord op.